

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΦΥΛΑΚΙΖΕΤΑΙ

Κήρυγμα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας κ. Ειρηναίου κατά την εορτή του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου

Ιερός Μητροπολιτικός Ναός Αγίου Δημητρίου Σιάτιστας

Κυριακή 25 Οκτωβρίου 2026

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Σισανίου και Σιατίστης κ. Αθανάσιε,

Με ιδιαίτερη χαρά βρίσκομαι σήμερα στην αρχοντική Σιάτιστα, ανταποκρινόμενος στην τιμητική σας πρόσκληση να συμμετάσχω στην πανήγυρη του Μητροπολιτικού σας Ναού, που είναι αφιερωμένος στον Άγιο μεγαλομάρτυρα Δημήτριο. Σας ευχαριστώ εγκάρδια για την αγάπη, την τιμή και τη φιλοξενία σας, καθώς και για την ευκαιρία της σημερινής λειτουργικής μας συναντήσεως. Χαιρετίζω με σεβασμό τους κληρικούς της Ιεράς σας Μητροπόλεως, τους εκπροσώπους των τοπικών αρχών και τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας, που υπηρετούν με υπευθυνότητα το κοινωνικό σύνολο. Ιδιαίτερη χαρά αισθάνομαι και για την παρουσία όλων εσάς, των ευλαβών χριστιανών, που συγκεντρωθήκατε για να τιμήσετε τον πολιούχο σας κατά τον πανηγυρικό Εσπερινό. Η κοινή μας προσευχή φανερώνει την ενότητα της Εκκλησίας και την αγάπη που συνδέει τα μέλη της.

Η Σιάτιστα διαθέτει μια αρχοντιά που δεν περιορίζεται στα περίφημα αρχοντικά και στην ιστορία της. Είναι η αρχοντιά της πίστεως, της φιλοξενίας και της προσφοράς, που καλλιεργήθηκε μέσα στους αιώνες. Αυτή την πνευματική κληρονομιά διαφύλαξε η ιστορική Ιερά Μητρόπολη Σισανίου και Σιατίστης, την οποία διακόνησαν με αφοσίωση σεβαστοί ποιμενάρχες. Μνημονεύουμε με ευγνωμοσύνη τους μακαριστούς Μητροπολίτες Ιάκωβο, Πολύκαρπο, Αντώνιο και Παύλο, καθώς και όλους τους προγενέστερους αρχιερείς που διακόνησαν τον ευλογημένο αυτόν τόπο. Τη συνέχεια αυτής της ποιμαντικής παρακαταθήκης εκφράζετε σήμερα εσείς, Σεβασμιώτατε, με την πολυεύθυνη και πληθωρική διακονία σας. Εδώ, στον Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Δημητρίου, η πίστη των προηγούμενων γενεών συναντά τη δική μας ευθύνη να διατηρήσουμε ζωντανό ό,τι πολυτιμότερο παραλάβαμε.

Αγαπητοί μου αδελφοί και αδελφές εν Κυρίω,

Η μεγαλύτερη κληρονομιά ενός τόπου δεν βρίσκεται μόνο σε όσα οικοδομήθηκαν με πέτρα, αλλά κυρίως σε όσα στερεώθηκαν στις καρδιές των ανθρώπων. Αυτή τη δύναμη της πίστεως συναντούμε σήμερα στο πρόσωπο του Αγίου Δημητρίου, ενός νέου ανθρώπου που είχε μπροστά του ολόκληρη τη ζωή, διέθετε μόρφωση, αξιώματα και πολλές δυνατότητες. Θα μπορούσε να επιλέξει την ασφάλεια και να διατηρήσει την κοινωνική του θέση. Επέλεξε, όμως, τον Χριστό. Όχι επειδή περιφρονούσε τη ζωή, αλλά επειδή είχε ανακαλύψει το βαθύτερο νόημά της. Γι' αυτό η Εκκλησία τον υμνεί ως μεγάλο υπερασπιστή της οικουμένης μέσα στους κινδύνους¹. Το μεγαλείο του δεν βρίσκεται μόνο στο μαρτύριό του, αλλά στην πίστη που είχε καλλιεργήσει πριν από αυτό. Διότι η αγιότητα δεν γεννιέται ξαφνικά την ώρα

της δοκιμασίας. Θεμελιώνεται καθημερινά στις επιλογές και στη σχέση του ανθρώπου με τον Θεό.

Ας σταθούμε εδώ σας παρακαλώ, σε μια εικόνα από το μαρτύριό του. Ο Δημήτριος βρίσκεται στη φυλακή. Οι πόρτες είναι κλειστές και η ζωή του απειλείται. Κι όμως, εκείνος παραμένει ελεύθερος. Οι διώκτες του μπορούν να περιορίσουν το σώμα του, αλλά δεν μπορούν να υποτάξουν τη συνείδησή του. Μπορούν να του αφαιρέσουν τα αξιώματα, όχι όμως την πίστη του. Ο Χριστός αποτελεί το σταθερό θεμέλιο της υπάρξεώς του. Γι' αυτό ο λόγος του Κυρίου βρίσκει στο πρόσωπό του μια ζωντανή εφαρμογή: «Αν ο Υιός σας ελευθερώσει, τότε θα είστε πραγματικά ελεύθεροι»². Εδώ βρίσκεται το μεγάλο μήνυμα της σημερινής εορτής. Η αληθινή ελευθερία δεν εξαρτάται μόνο από τις εξωτερικές συνθήκες, αλλά από την καρδιά που έχει μάθει να εμπιστεύεται τον Θεό και να παραμένει σταθερή στην αλήθεια Του.

Πόσο επίκαιρη είναι αυτή η αλήθεια! Σήμερα ο άνθρωπος διαθέτει πολλές δυνατότητες, αλλά συχνά αισθάνεται εσωτερικά εγκλωβισμένος. Τον απασχολεί το αύριο, τον κουράζει η ανασφάλεια, τον πληγώνει η αποτυχία. Ο γονέας αγωνιά για τα παιδιά του, ο νέος προβληματίζεται για το μέλλον του και ο ηλικιωμένος δοκιμάζεται από τη μοναξιά. Πίσω από πολλά χαμόγελα κρύβονται αγωνίες που συχνά αγνοούμε. Σε αυτούς τους ανθρώπους η Εκκλησία δεν έρχεται να προσθέσει ένα ακόμη βάρος. Έρχεται να τους υπενθυμίσει ότι ο Θεός δεν τους εγκαταλείπει. Ο Απόστολος Παύλος γράφει: «Ο Θεός δεν μας έδωσε πνεύμα δειλίας, αλλά δύναμης, αγάπης και σωφροσύνης»³. Η πίστη δεν εξαφανίζει τις δυσκολίες, αλλά μας προσφέρει τη δύναμη να τις αντιμετωπίζουμε χωρίς να χάνουμε την ελπίδα μας.

Ο Άγιος Δημήτριος μας διδάσκει ακόμη ότι η αληθινή δύναμη δεν ταυτίζεται με τη σκληρότητα. Παρέμεινε σταθερός στην πίστη του, χωρίς να επιτρέψει στο μίσος να κυριαρχήσει στην καρδιά του. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στην εποχή μας, όπου η ένταση εισέρχεται εύκολα στις οικογένειες και στις ανθρώπινες σχέσεις. Πόσες φορές ένας σκληρός λόγος δημιουργεί μια πληγή που δύσκολα θεραπεύεται! Πόσες φορές η επιθυμία να επιβληθούμε μας στερεί τη δυνατότητα να κατανοήσουμε τον άλλον! Ο Απόστολος Παύλος μας προτρέπει: «Να μένετε σταθεροί στην πίστη και όλα όσα κάνετε να γίνονται με αγάπη»⁴. Αυτή είναι η χριστιανική γενναιότητα. Να υπερασπίζεσαι την αλήθεια χωρίς να προσβάλλεις, να παραμένεις σταθερός χωρίς να γίνεσαι σκληρός και να έχεις το θάρρος να συγχωρείς, ακόμη και όταν έχεις πληγωθεί.

Μια από τις ωραιότερες και συγκινητικές στιγμές της ζωής του Αγίου Δημητρίου είναι η συνάντησή του με τον νεαρό Νέστορα. Ο Άγιος βρίσκεται φυλακισμένος και γνωρίζει ότι πλησιάζει το τέλος της επίγειας ζωής του. Κι όμως, όταν ο Νέστορας τον επισκέπτεται ζητώντας την ευλογία του, εκείνος δεν περιορίζεται στη δική του δοκιμασία. Τον ακούει, τον ενθαρρύνει και τον στηρίζει. Ας κρατήσουμε αυτή την εικόνα: Η φυλακή έκλεισε τον Δημήτριο, αλλά ο Δημήτριος δεν έκλεισε την καρδιά του. Μέσα στον προσωπικό του πόνο βρήκε χώρο για έναν άλλον άνθρωπο. Ο Χριστός είχε πει στον Απόστολο Πέτρο: «Και εσύ, όταν επιστρέψεις, στήριξε τους αδελφούς σου»⁵. Αυτό είναι ένα από τα σπουδαιότερα γνωρίσματα της αληθινής αγάπης. Να μην επιτρέπουμε στις προσωπικές μας δυσκολίες να μας απομακρύνουν από τον άνθρωπο που χρειάζεται τη βοήθειά μας.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος διατυπώνει μια συγκλονιστική διδαχή: «Τίποτε δεν είναι πιο ψυχρό από έναν χριστιανό που δεν ενδιαφέρεται για τη σωτηρία των άλλων»⁶. Η πίστη δεν μπορεί να αποτελεί αποκλειστικά ατομική υπόθεση. Δεν μπορούμε να αναζητούμε τον Θεό και να αδιαφορούμε για τον άνθρωπο που βρίσκεται δίπλα μας. Υπάρχει ο ηλικιωμένος που περιμένει μια επίσκεψη, ο ασθενής που χρειάζεται παρηγοριά, ο νέος που αναζητεί κάποιον να τον ακούσει χωρίς να τον καταδικάσει. Η Εκκλησία οφείλει να βρίσκεται κοντά σε όλους αυτούς, με διάκριση και πραγματική αγάπη. Ιδιαίτερα προς τους νέους μας απευθύνω μια πατρική προτροπή: να μορφώνεστε, να δημιουργείτε και να ονειρεύεστε, χωρίς να λησμονείτε την καλλιέργεια της ψυχής σας. Η μεγαλύτερη επιτυχία δεν είναι απλώς να προοδεύει κανείς, αλλά να προοδεύει χωρίς να χάνει την ανθρωπιά του.

Η Εκκλησία τιμά τον Άγιο Δημήτριο και ως Μυροβλύτη. Το μύρο, σημείο της χάριτος του Θεού, μας προσφέρει μια θαυμάσια εικόνα για τη χριστιανική ζωή. Η ευωδία δεν χρειάζεται να αναγγείλει την παρουσία της. Γίνεται αισθητή στον χώρο. Έτσι πρέπει να συμβαίνει και με την πίστη μας. Να μη χρειάζεται να διακηρύσσουμε ότι είμαστε χριστιανοί, αλλά να το φανερώνει η συμπεριφορά μας. Να το αισθάνονται οι δικοί μας άνθρωποι μέσα από την υπομονή μας. Να το αναγνωρίζουν οι συνάνθρωποί μας μέσα από τον σεβασμό και την καλοσύνη μας. Ο Απόστολος Παύλος γράφει: «Είμαστε για τον Θεό η ευωδία του Χριστού»⁷. Αυτήν την ευωδία έχει ανάγκη η σημερινή κοινωνία. Ανθρώπους που δεν διχάζουν, αλλά ενώνουν. Που δεν απογοητεύουν, αλλά ενθαρρύνουν. Που μεταφέρουν την παρουσία του Χριστού με τα έργα και τη ζωή τους.

Εδώ, στην ιστορική Σιάτιστα, η σημερινή εορτή αποκτά έναν ιδιαίτερο συμβολισμό. Ο παλαιός Μητροπολιτικός Ναός του Αγίου Δημητρίου καταστράφηκε από πυρκαγιά το 1910. Οι άνθρωποι, όμως, δεν εγκατέλειψαν τον ιερό αυτόν τόπο. Τον ανοικοδόμησαν, συνεχίζοντας την παράδοση της πίστεώς τους. Ο ναός καταστράφηκε, αλλά η πίστη των ανθρώπων δεν έγινε στάχτη. Αυτή είναι η σπουδαιότερη παρακαταθήκη που μπορούμε να προσφέρουμε στις επόμενες γενιές. Όχι μόνο τα μνημεία και την ιστορία μας, αλλά την πίστη που μας δίνει δύναμη να δημιουργούμε ξανά, ακόμη και ύστερα από μεγάλες δυσκολίες. Ο Χριστός μας προτρέπει: «Ας λάμψει το φως σας μπροστά στους ανθρώπους, ώστε να βλέπουν τα καλά σας έργα και να δοξάζουν τον ουράνιο Πατέρα»⁸. Αυτό το φως καλούμαστε να διατηρούμε αναμμένο στην καρδιά μας.

Αγαπητοί μου,

Από τη σημερινή εορτή ας κρατήσουμε τρεις αποφάσεις για τη ζωή μας. Πρώτον, να καλλιεργούμε την πίστη που μας ελευθερώνει από τον φόβο. Να μην αφήνουμε τις δυσκολίες να στερούν από την καρδιά μας την εμπιστοσύνη στον Θεό. Δεύτερον, να γινόμαστε στήριγμα για τους ανθρώπους που βρίσκονται δίπλα μας. Όπως ο Δημήτριος ενίσχυσε τον Νέστορα, έτσι και εμείς να προσφέρουμε έναν λόγο ελπίδας, μια πράξη αγάπης, μια ουσιαστική παρουσία. Τρίτον, να μεταφέρουμε την ευωδία του Χριστού στην καθημερινότητά μας. Να φαίνεται η πίστη μας στον τρόπο με τον οποίο μιλούμε, συγχωρούμε και αντιμετωπίζουμε τον πλησίον. Αυτές οι τρεις αποφάσεις μπορούν να μετατρέψουν τη σημερινή πανήγυρη σε αφετηρία

προσωπικής πνευματικής ανανεώσεως.

Σεβασμιώτατε,

Εύχομαι ο Άγιος Δημήτριος να ενισχύει το ποιμαντικό σας έργο και να ευλογεί τον ιερό κλήρο και ολόκληρο τον ευσεβή λαό της Ιεράς σας Μητροπόλεως. Να προστατεύει τις οικογένειες, να φωτίζει τους νέους και να παρηγορεί όσους δοκιμάζονται. Εύχομαι η αρχοντική Σιάτιστα να διατηρεί πάντοτε την πνευματική της αρχοντιά, την πίστη και την αγάπη των ανθρώπων της. Ας φύγουμε σήμερα από τον Μητροπολιτικό αυτόν Ναό έχοντας στην καρδιά μας την εικόνα του Αγίου Δημητρίου, ενός ανθρώπου που στερήθηκε την εξωτερική του ελευθερία, αλλά δεν έπαψε να αγαπά, να ελπίζει και να στηρίζει τους άλλους.

Γιατί η αληθινή ελευθερία δεν είναι να μη συναντούμε ποτέ δυσκολίες, αλλά να μη χάνουμε ποτέ τον Χριστό μέσα στις δυσκολίες μας.

Χρόνια πολλά και ευλογημένα. Αμήν.

Παραπομπές

¹ Απολυτ. Αγ. Δημητρίου, ήχ. γ΄.

² Ιω. 8,36.

³ Β΄ Τιμ. 1,7.

⁴ Α΄ Κορ. 16,13-14.

⁵ Λουκ. 22,32.

⁶ Αγ. Ιω. Χρυσοστόμου, Εισ Πράξ., ομιλ. Κ΄, PG 60,162.

⁷ Β΄ Κορ. 2,15.

⁸ Ματθ. 5,16.